

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bhar.II.576/2012/7.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Debrecenben, a 2012. november 14. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

végzést:

A súlyos testi sértés bűntettének kísérlete és más bűncselekmények miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2012. június 1-jén kelt 2.Bf.626/2011/6. számú ítéletét helybenhagyja.

A harmadfokú eljárásban 3000 (háromezer) Ft - a vádlottat terhelő - bűnügyi költség merült fel.

Indokolás:

Az első fokon eljáró Nyíregyházi Városi Bíróság a 8.B.1447/2010/19. számú ítéletével vádlottat 2 rendbeli zaklatás vétsége (Btk. 176/A. § (2) bekezdés a) pont) és 2 rendbeli testi sértés vétsége (Btk. 170. § (1) bekezdés) miatt 1 évi időtartamra próbára bocsátotta. Kötelezte a vádlottat 50.320 Ft bűnügyi költség viselésére, megállapítva, hogy 50.000 Ft bűnügyi költséget az állam visel.

Az első fokú ítélet ellen egyrészt az ügyész a vádlott javára, a 2 rendbeli könnyű testi sértés vétsége tekintetében az eljárás megszüntetése érdekében, másrészt a vádlott és a védő a bűnösség megállapítása miatt, felmentés céljából jelentettek be fellebbezést.

A bejelentett fellebbezések folytán másodfokon a Nyíregyházi Törvényszék járt el és a 2.Bf.626/2011/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság határozatát annyiban változtatta meg, hogy 1 rendbeli, sértett sérelmére elkövetett könnyű testi sértés vétsége vonatkozásában a büntetőeljárást megszüntette. Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyta, megállapítva, hogy a másodfokú eljárás során 3000 Ft, a vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

A másodfokú ítélet ellen a vádlott és a védő terjesztettek elő jogorvoslatot felmentés végett. Az ügyész nem élt másodfellebbezéssel.

A vádlott a jogorvoslatát írásban részletesen indokolta, melyben ártatlanságát hangoztatva egyrészt előadta, hogy az ügynek nem elkövetője, hanem elszenvedője. A 6. szám alatti beadványban, büntetőjogi felelősségét vitatta és egy másik ügyben készített elmeorvos szakértői véleményre hivatkozott, melyben a szakértők beszámítási képességének kizártságát állapították meg.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.324/2012/1-I. számú átiratában, és képviselője a harmadfokú nyilvános ülésen a fellebbezéssel támadott másodfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A nyilvános ülésen a vádlott és a védő a felmentést célzó védelmi jogorvoslatokat szintén fenntartották.

A bejelentett védelmi perorvoslatok folytán az ítéletábra a másodfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást a Be. 387.§ (1) (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően felülbírált, figyelemmel arra, hogy az eljárás részbeni megszüntetése miatt, a Be. 386. § (1) bekezdés c) pontja alapján a másodfokú határozat ellen a törvény biztosítja a fellebbezés jogát. A felülbírálat során figyelemmel volt arra is, hogy az eljárás részleges, másodfokon történő megszüntetése miatt az ügyész nem élt fellebbezéssel, így a súlyosítási tilalom szabályai folytán az eljárást megszüntető rendelkezések a terhelt terhére nem változtathatók meg (73/2009.Bk.vélemény).

A felülbírálat során megállapította, hogy az első- és másodfokú eljárást a bíróság alapvetően a perrendi szabályokat megtartva folytatta le. A bíróságok nem vétettek sem feltétlen, sem olyan jellegű relatív hibát, mely a bizonyítás törvényességét érintve az érdemi felülbírálatot kizárná.

Relatív eljárási szabálysértésekre azonban sor került, melyek a következőkben foglalhatók össze.

Az első fokon eljáró Nyíregyházi Városi Bíróság a 2011. március 22-én tartott tárgyaláson (8.B.1447/2010/14.sz.jkv.2.o.) azt megelőzően nyilatkoztatta a vádlottat a bűnösség kérdésében, hogy figyelmeztette a Be. 117. § (2) bekezdése szerint a hallgatás jogára.

A vádlott kihallgatására vonatkozó, az eljárási törvényben több helyen szabályozott normák alapján kialakított és most már állandósult bírói gyakorlat szerint a vádlottat csak azt követően kérdezheti a hatóság a büntetőjogi felelősségről, hogy kioktatta a hallgatás jogára. Ezt a táblabírószak már számos eseti döntésében kifejtette (Bf.II.146/2006.sz., Bf.II.216/2006.sz., Bf.II.503/2006.sz., Bf.II.640/2006.sz., Bf.II.761/2011.sz.) és iránymutatásként ismét rögzíti. Az önvádra kötelezés tilalmának elve és a hallgatási jog, mint a védelem jogának az Alaptörvény Szabadság és Felelősség része XXVIII. cikkének (3) bekezdésében is megfogalmazott részei ugyanis garanciális jellegűek, melyek maradéktalan betartására feltétlen törekedni kell. Az eljárási szabályoktól eltérés jelen esetben ugyanakkor a követett ítélezés szerint csak relatív, mert a vádlott az érdemi védekezést, a részletes vallomást már a szükséges törvényi figyelmeztetéseket követően terjesztette elő.

A városi bíróság a 2011. május 3-i tárgyaláson (19.sz.jkv.2.o.) a hatályos jogszabályi rendelkezésektől eltérve, orvos szakértőt a hamis szakvéleményadás következményeire történt figyelmeztetés helyett a korábban hatályos normának megfelelően a szakértői esküre figyelmeztette.

A 2009. évi LXXV. törvény 143.§ (6) bekezdés a) pontjának és a 144.§ (8) bekezdés a) pontjának módosítása folytán 2009. október 1-jétől az igazságügyi szakértőt is a hamis véleményadás törvényi következményeire kell figyelmeztetni s nem a szakértői esküre.

Az eljárási szabálysértés azonban csak relatív és nem érinti a bizonyíték törvényességét. E körben a harmadfokú bíróság az alábbiakat emeli ki. A Be. 103.§ (5) bekezdése szerint a tanúkihallgatásra vonatkozó, a törvény 83-84.§-ának rendelkezései a szakértőre is irányadók. A hivatkozott törvényi szabályok nyelvtani és logikai értelmezése alapján azt kell megállapítani, hogy a szakértő tárgyalási előadása akkor nem használható fel bizonyítékként, ha a 103.§ (1) bekezdésben megfogalmazott kizárási okok tekintetében marad el a figyelmeztetés, következik ez a 83-84.§ alkalmazását előíró törvényhely rendszertani elhelyezéséből is. Jelen esetben a szakértővel szemben kizárási ok nem merült fel, ezért az eljárási szabályoktól eltérés nem érinti a bizonyítás törvényességét és a már jelzettek szerint a tényállás egyébként is megalapozottnak tekinthető az írásban előterjesztett szakvélemény alapján.

E körben utal a Debreceni Ítéltábla a Bf.II.680/2010. és Bf.II.751/2010. számú ügyében kifejtettekre is.

A másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék a Be. 345. § alapján alkalmazandó Be. 316-318. §§-ok rendelkezéseitől részben eltérve a felszólalások sorrendjét nem biztosította a törvényben előírtak szerint. A 2012. június 1-jén tartott nyilvános ülésen (2.Bf.626/2011/6.sz.jkv. 2.o.) a vádlottnak a védelmében, illetve utolsó szó jogán előterjesztett felszólalása után az előadó bíró kérdést intézett a vádlotthoz, majd sértett szólalt fel. Ezt követően került sor a határozathozatal céljából tartott tanácsülésre. A törvény szabályai e körben eltérést nem engedő, szigorú normák, a felszólalások sorrendje nem változtatható meg perrendszerűen. Jelen ügyben nem érvényesült, hogy az utolsó szó joga a vádlottat illeti, mely kétségtelen, a védelmi jogokat érintő relatív eljárási szabálysértés, azonban nem olyan súlyú, mely hatályon kívül helyezési okot jelent. A helyes és egységes bírói gyakorlat érdekében azonban kiemelése nem volt mellőzhető.

Rátérve a tényállás felülbírálatára, az ítéltábla megállapítja, hogy a másodfokú határozat megalapozott, ekként a harmadfokú bíróság a Be. 388.§ (1) bekezdés értelmében a határozatát a másodfokú bíróság által elfogadott tényállásra alapítja.

Az elsőfokú bíróság, a másodfokú bíróság által is helytállónak ítélve, az ügyben lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, a logika szabályai szerint perrendszerűen értékelte. Vizsgálta a vádlott vallomását, feljelentésében foglaltakat, a mentességi joggal nem élő tanú vallomását, valamint a rendőri jelentésben foglaltakat és az orvosszakértői, illetve elmeorvosszakértői bizonyítás anyagát is. A vádlott a nyomozás során a sértettek elleni fenyegetést, és a dulakodást is elismerte. A zaklatást megalapozó tényeket vallomásán túlmenően feljelentése, tanúvallomásai, valamint az intézkedő rendőrök jelentése is megerősítette. A vádlott a tettelegességet sem vitatta, védekezése szerint azonban támadt rá. Az elsőfokú és másodfokú bíróság ugyanakkor helytállónan fogadta el e részben a sértetti feljelentést és tanúvallomást, mely támogatott a rendőri jelentés és az orvosszakértői vélemény által is. Megalapozottnak került sor ezért a terhelt azon vallomásrészésének elvetésére, miszerint a sértetti oldal tagjai támadtak volna rá.

Az első és a másodfokú ítélet indokolása annyi helyesbítésre szorul viszont, hogy nem mindkét sértett, hanem a hivatásos bíró személyében történt változást követően

hozzátartozóként a Be. 82. § (1) bekezdés a) pontja alapján már csak tagadta meg a vallomást (14.sz.jkv.4.o.), nem élt a mentességi jogával és részletes vallomást tett (14.sz.jkv.5-6.) oldal, így tárgyalási vallomása és különösen a tárgyalás anyagává tett nyomozási vallomása a tényállás alapjául szolgáló lényeges személyi bizonyíték.

Az eltérő tényállás megállapítására irányuló védelmi fellebbezés a bizonyítékok okszerű mérlegelésén keresztül támadja a megalapozott tényállást, mely a tényálláshoz kötöttség elve folytán, a tényállás megalapozott volta miatt a Be. 351-352. § rendelkezéseire is figyelemmel eredményre nem vezethetett.

A harmadfokú eljárásban a vádlott egy másik ügyben készített elmeorvos szakértői véleményt csatolt, melyben beszámítási képességének kizártságát állapították meg. A harmadfokú eljárásban bizonyításnak nincs helye, de kiemelendő, hogy a mellékelt szakvélemény a jelen ügyben a vádlott elmeállapotára vonatkozóan megállapított tényekkel szemben kételyeket, aggályokat nem támaszthat és a tényállást még részben sem tette megalapozatlanná. Az új vélemény ugyanis évekkel később egy teljesen más ügyben készült. Megállapítása a vád tárgyává tett és jelen ügyben elbírált cselekvőségre kihatással nem lehet. A konkrét ügyben beszerzett szakvélemény megállapításai aggálymentesek és hitelt érdemlően bizonyítják, hogy a vádbeli időben ugyan korlátozott volt a vádlott beszámítási képessége, de annak kizártsága nem igazolható.

A másodfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmények minősítése is megfelel az anyagi jognak.

Az irányadó, megalapozott tényállás alapján helytállóan került megállapításra a vádlott bűnössége a Btk. 176/A. § (2) bekezdés a) pontja szerinti zaklatás vétségében. Kétségtelen ugyanis, hogy a vádlott félelemkeltés céljából a két sértettet személy elleni erőszakos cselekmény elkövetésével fenyegette meg. Az elásással, öléssel fenyegetés, melynek célja nem vitathatóan a félelemkeltés volt a törvényi tényállást kimeríti. A vádlotti fenyegetés két személy ellen irányult, a követett bírói gyakorlat szerint a zaklatás rendbelisége a sértettek számához igazodik, ezért mindenben megfelel a törvénynek a szabadság és emberi méltóság elleni bűncselekmény minősítése.

Helytállóan került sor a bűnösség megállapítására sértett sérelmére elkövetett, a Btk. 170. § (1) bekezdése szerint minősülő könnyű testi sértés vétségében is. A tényállásban foglaltak szerint a vádlott tetteleg bántalmazta, mely során a földre lökte a sértettet, aki 8 napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. E sértettnél fennálltak az eljárási jogi előfeltételek is, a joghatályos magánindítvány előterjesztése (nyomozás irat 65. lap). Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádtól eltérve, enyhébben, súlyos testi sértés büntetnének kísérlete helyett alapeseti testi sértésben állapította meg e körben a vádlott bűnösségét. A vádlott elkövetéskor aktuális tudattartalmára, ezáltal szándékára a jelenleg is irányadó 15. számú Irányelvben megfogalmazottak szerint az ügyben feltárt alanyi és tárgyi tényezők alapján lehet következtetést vonni. A terhelt beszámítási képességének korlátozottsága miatt az alanyi oldal nem egészen teljes, ezért elsősorban a tárgyi tényezők adnak pontos iránymutatást. A tényállás szerint a vádlott pusztán kézzel cselekedett, eszközt nem használt, ellökte a sértettet, de nem igazolható a többszörös, jelentősebb intenzitású erőbehatás. Kis erővel előidézt, csupán 8 napon belüli

gyógytartamú sérülések keletkeztek. E körülmények alapos értékelését követően nem állapítható meg, hogy a vádlotti szándék súlyos sérülés okozására irányult volna, ezért az elsőfokú és másodfokú bíróság álláspontja is törvényes e testi épséget sértő bűncselekmény tekintetében.

A másodfokú bíróság ezen túlmenően a törvénynek szintén megfelelően szüntette meg az eljárást sérelmére elkövetett könnyű testi sértés vétségében az eljárásjogi előfeltétel, a joghatályos magánindítvány hiánya miatt. E sértett a feljelentésekor ugyanis kizárólag a zaklatás miatt kérte a vádlott felelősségre vonását, határozottan nyilatkozva egyben, hogy a testi sértés miatt nem kíván magánindítványt előterjeszteni (nyomozási irat 59. lap). Az eljárás részleges megszüntetését egyébként fellebbezés nem támadta és a súlyosítási tilalom miatt a vádlott terhére nem változtatható meg, a felülbírálat ugyanakkor érinti, ezért a harmadfokú bíróság megállapította, hogy megalapozott e részben is a másodfokú döntés.

Az eljárt bíróságok a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket feltárták és azoknak kellő nyomatékot tulajdonítva a bűncselekmény tárgyi súlyához, valamint az elkövető személyi körülményeihez igazodó, a törvényi rendelkezéseknek megfelelő joghátrányt alkalmaztak a vádlottal szemben. A beszámítási képességében súlyos mértékben korlátozott vádlottnál a Btk. 37. §-ban írt büntetési célok elérhetők próbára bocsátás alkalmazásával. Az intézkedés tett arányos és összhangban áll a Btk. 83. §-ban írt büntetéskiszabási elvekkel is. Értelemszerűen eltúlzottan szigorúnak nem tekinthető, lényeges enyhítésére nem kerülhetett sor.

A másodfokú ítélet egyéb, járulékos kérdésekben hozott rendelkezései is törvényesek.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 393. § (2) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva a Be.397.§-a alkalmazásával helybenhagyta.

A harmadfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be.381.§ (1) bekezdése alapján - utalva a Be. 385.§-ára - állapította meg.

Debrecen, 2012. november 14.

Dr. Elek Balázs sk.	. Hágér Tamás sk.	. Gömöri Olivér sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

ZÁRADÉK

A Nyíregyházi Törvényszék 2.Bf.626/2011/6. számú ítélete a harmadfokú határozat folytán a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2012. november 14.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül
tisztviselő